

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

קב א מיי (פ"ב) [פ"ב]
מהל' שחיטה הל'
(ט) [מן] סמג ענין סג
טוש"ע י"ד ס"ו קט"ו (ב)
[ד:]

קבב ב ג מיי"ט ס"ט פ"ב
הל"ח סמג פ"ט
טוש"ע י"ד ס"ו קט"ו ד:
קבב ד מיי"ט ס"ט פ"ב
הל"ח סמג פ"ט
טוש"ע י"ד ס"ו קט"ו ה

קבג ה מיי"ט פ"ב מהל'
מילה הל"ח סמג
ענין סמג טוש"ע י"ד ס"ו
קט"ו ד:
קבד ו מיי"ט פ"ב מהל'
שחיטה הל"ח סמג
ענין סג טוש"ע י"ד ס"ו
קט"ו ה:

שיטה מקובצת

[א] ונעץ סכין בכותל סיפא
דהדיא. ג"כ בקצת ס"י
כתוב ונעץ סכין בכותל
דלאו חבור הוא סיפא
דהדיא וכו': [ב] שינוי
נושרות שיני הפה ושיני
בית הנקב שהכרכש
מחוברת בהן לצמצום והן
כעין תלולית בש"ר: [ג] מאן
תנא דמתני' דאשתיך ליה
למתני' לעולם ישראל
מותר: [ד] נכנסו לארץ
שבתחילתו: [ה] ולהכי תנא
דלעולם שוחטין ואוכלין
דלא תימא: ו ה פסול
צפורי מחוברת דמתני'
אפי' דיעבד דמחברת
מוקי לה לקמן ואמאי
דהוה בעי:

רבינו גרשום

יותן כלומר דמחבר
מעיקרו אבל בכותל
בנין כלומר שהוא תלוש
ולבסוף חיבור בשביל
שלא ללקח וכו' הא כשביל
שירדה הכותל היה זה בני
יותן: ת"ש היה צור יוצא
מן הכותל כלומר דמשמע
בתלוש ולבסוף חיבור
(הכא לאו ואין סכנה):
בדבר שהאור שולט בו
שינוי נושרות. כלומר
(שינוי) דכרכש אהלת
שיני קינח: אמר רב פפא
דין מקנחין: שבתחילה
נאסר להן בשר תאווה
כלומר במשכן כתיב ואל
פתח האל מועד לא הביאו
להקריב וגו' דדין להקריב
אימורין מכל הבמה
ששוחט לצורכו שאם
תאווה לאכול בשר אינו
יכול לאכול עד שיקרי'
אימורין ושנכנסו לארץ
הותר להם בשר תאווה בלא
אימורין וכו': (א) (וכ"ש
התשא דאיתרחקו להו טפי
ועדיין אני אומר דלא צריך
לומר לעולם שוחטין:
אלא מה דאמר' לעולם
שוחטין לה' עקיבא דתנא
כי ירחק מן המקום וגו'
(הפסוק) וזבחת ומשום
הכי לעולם שוחטין: לה'
עקיבא סבר בשר תאווה
כו' ולא צריך לומר לעולם
שוחטין ור' ישמעאל סבר
בשר תאווה לא אישתרי
ומשום הכי צריך לומר
לעולם שוחטין: אלא לה'
עקיבא דאמר לא איסתרי
כלל מאי ושחט קדישים
שאני כלומר משום קדישים
דצריכי שחיטה: בשמלא
לה' ישמעאל דאמר בשר
תאווה לא אישתרי כלל
משום הכי היינו דרכתי

תלויש ולבסוף חבורו לענין שחיטה מאי. תימה מאי קמיבעיא ליה הא אסיקנא לעיל (דף טו:): דלרבי דיעבד כשר ולרבי חייה כשר נמי לכתחלה ואי לא ידע הנהו דרייתות מכל מקום על כרחי' ה"י להוכיח ממתניתין דתלוש ולבסוף חבורו דיעבד כשר ולא לכתחלה דאפילו מוקי מתניתין במחזור מעיקרו ואסור לכתחלה שמה ידרוס ה"י תלוש ולבסוף חבורו יאסר לכתחלה מהאי טעמא ויש לומר דלביצא דרבי מבעיא ליה תלוש ולבסוף חבורו למחזור מעיקרו ופסולה ומתניתין דמכשרי דיעבד כרבי חייה ולכתחלה לא שמה ידרוס וצרייתא דמכשר לכתחלה בעופא דקליל כדמשני למי' אפי' דקמי צה צמה אי נמי כרז צמיד דלמר ללדנין קמי וצואר צמה למטה שרי לכתחלה אפילו במחזור מעיקרו וכצואר צמה למעלה אסור לכתחלה שמה ידרוס וכלל מחזור איירי וקא צעי למישטע מצרייתא דהיה לור יוצא מן הכותל דשחיטה פסולה ע"כ רבי היא אכל קשה דהכי מני לאוקומי מתניתין כרבי חייה הא פסול צפורין וצמחצורת צמחצורת אפילו דיעבד ואמאי דהוה צעי לאוקומי לעיל מתניתין כרבי חייה לא קשיא דלא קיימא מסקנא הכי: **אמר** שמואל **לא** שנו אלא שהסכין למעלה בו' משמע דאפילו צבי האי גוונא לא מוכר אלא דיעבד דלצרייתא דנעץ סכין קאי ולא אהיה צבל שוחטין צין צתלוש צין צמחצורת ואם צין צואר צמה למעלה וסכין למטה קא פסול אפילו דיעבד וקשה דאם כן הוה ליה למימר חיישין שמה דרס כיון דתלמא לפסול דיעבד ויש לומר דאפילו אמר צבי לי שלא דרסתי פסולה שמה ידרוס פעם אחרת וכחאי גוונא אמרינן צבי השוחט צמגל קיני דרך הליכה צית הלל מכשיין ואמר רבי יוחנן אף צית הלל לא הכשירו אלא לטהרה מידי נבלה אכל צבליה אסורה אף על גב דלא שחט אלא דרך הליכה דגורין זימנא אחריתי שמה וילין ויביא:

שבתחלה

שבתחלה נאסר להם בשר תאווה משנכנסו לארץ הותר להם בשר תאווה ועכשיו שגלו יוכל יחזור לאיסורן הראשון לכך שנינו לעולם שוחטין מתקוף לה רב יוסף האי לעולם שוחטין לעולם ואוכלין מבעי ליה ועוד מעיקרא מאי טעמא איתסר משום דהוה מקרבי למשכן ולבסוף מאי טעמא אישתרו דהוה מרחקי ממשכן וב"ש

נאסר להם בשר תאווה

צקונטרס מדכתיב (ויקרא ז') אשר ישחט מחוץ למחנה ואל פתח האהל מועד לא הביאו וקשה דההוא קרא לא איירי אלא בקדשים וצמחצורת מן דאמר צמר תאווה איתסר להו צבי ואיל גופייהו מי הוה שרי הא פשיטא דההוא קרא לא איירי אלא צקרון צמה ורשאה לפרש מדאיתריך קרא להמיר להם צמר תאווה דייק מכלל דמעיקרא אסור ומהאי טעמא דייק נמי רבי עקיבא צמתחלה הותר להם צמר נחירה מדאיתריך קרא לאסור: וכל

שלמים ואם היו שוחטין צלל קרבן היו ענושים כרת כדכתיב (ויקרא ז') ואל פתח האהל מועד לא הביאו וגו': ונכנסו לארץ. וזמחצורת מן המזבח: הותר להם. מן המקרא הזה שיצחו צמר לתאווה ויאלצו: ועכשיו שגלו צבי. לאו רבי ישמעאל קאמר ליה אלא רבה קאמר ליה לאוקמי דמתניתין דרבי ישמעאל היא כלומר ולהכי תנא לעולם שוחטין דלא תימא עכשיו שגלו יחזור לאיסורן כמו שהיו קודם שנכנסו לארץ לכך שנינו כו': לעולם שוחטין ואוכלין מצעי ליה. כיון דלאו להלכות שחיטה אחי לאורויי אלא להמיר אכילת צמר מוזה לארץ לימני לעולם שוחטין ואוכלין והיכי שצק לעיקר מילתא ונקט שחיטה לחודה ומדשצק לארץ אלא לא צטרריך לאורויי לן אלא מידי דשחיטה ועוד למה ליה לאשמועינן הא וכי מהיכן תיסק אדעתין למימר יחזור לאיסורן הראשון: מעיקרא. צמדבר: מאי טעמא איתסר משום דהוה מיקרבי למשכן ולבסוף מאי טעמא אישתרו דהוה מרחקי ממשכן וב"ש

לענין שחיטה מאי. ומההוא לעיל לא משמע ליה לרצא כדמפרש ואזיל: הא שמע צמחצורת לקרקע כו'. ואוקימנא לעיל [ע"א] בתלוש ולבסוף חבורו: דלמא פרושי קא מפרש לה. צסיפא מאי מחובר לקרקע דלמינא לך כשרה כגון נעץ סכין צכותל דלאו חבור הוא דודאי לא מבטל ליה התם דהא גבי הדדי קמי להו לעיל אזינען סכין צכותל סיפא דההוא דמחובר לקרקע הוא ואיכא למימר דפירושא דרישא הוא: לא שנו. דנעץ סכין צכותל כשרה: לא אלא שהסכין למעלה. פיו כלפי קרקע: וצואר צמה למטה. ומוליך ומציא צואר צמה: חיישין שמה ידרוס. מתוך שהצואר מכביד על הסכין: והא קמיני. לעיל (דף טו:): גבי מחובר צין שהסכין למעלה כו': לצדין קמיני. והא רישא דצרייתא תנא תלוש ומחובר כדקמיני בכל שוחטין צין צתלוש צין צמחצורת וכי הדר וסיים סיפא צין שהסכין למעלה כו' לאו תרווייהו אתלוש ומרווייהו אמתובר: קיימי אלא חדא אתלוש וחדא אמתובר: סכין למטה וצואר צמה למעלה אסלוש. דאדם אוחז צקרון למטה ושוחט והצמה תלויה צבארי וזה מוליך ומציא הסכין והא דקמיני סכין למעלה וצואר צמה למטה אמתובר כלומר אף אמתובר: רב פפא אמר. לא תוקמא צשיניא דחיקא אלא תרווייהו אתלוש ואמתובר קיימי ואפילו הכי לא תקשי לרבי ענן דהא דקמיני סכין למטה וצואר למעלה צמחצורת בעופא דקליל וצמה דקמיני לאו דוקא: ה' דצבי כו'. כוליה משום ששדוחקין אותה קיימין ניתזין ומפרשים הימנה ואיכא סכנתא צמילה שלא תנקוז הגיד ומשי ליה כרות שפכה וגבי שחיטה דלמא מנקבא להו לסימנין וכן לגבי קיימא דלמא מנקבא לנרשיה: צסימנא דאגמא. עשב הגדל צאגמי מים וקרי לישק"א וכשהוא יבש חדוד ומוקן ואין קיימין נבדלים הימנו: דוגין. ללולים ואם יכנס בהם קיסם נראה: וג. קלי"ר צלע"ו כעין מראה שקורין מירדיו"ר: דרפיד. ואין צריך לדוחקו צמתיתו ואין קסמין נבדלין: שינוי נושרות. עשיני הפרק ושיני הכרכש

היא תאווה שבתחלה נאסר להם בשר תאווה משנכנסו לארץ הותר להם בשר תאווה ועכשיו שגלו יוכל יחזור לאיסורן הראשון לכך שנינו לעולם שוחטין מתקוף לה רב יוסף האי לעולם שוחטין לעולם ואוכלין מבעי ליה ועוד מעיקרא מאי טעמא איתסר משום דהוה מקרבי למשכן ולבסוף מאי טעמא אישתרו דהוה מרחקי ממשכן וב"ש

צמחצורת

צמחצורת צמחצורת אפילו דיעבד ואמאי דהוה צעי לאוקומי לעיל מתניתין כרבי חייה לא קשיא דלא קיימא מסקנא הכי: **אמר** שמואל **לא** שנו אלא שהסכין למעלה בו' משמע דאפילו צבי האי גוונא לא מוכר אלא דיעבד דלצרייתא דנעץ סכין קאי ולא אהיה צבל שוחטין צין צתלוש צין צמחצורת ואם צין צואר צמה למעלה וסכין למטה קא פסול אפילו דיעבד וקשה דאם כן הוה ליה למימר חיישין שמה דרס כיון דתלמא לפסול דיעבד ויש לומר דאפילו אמר צבי לי שלא דרסתי פסולה שמה ידרוס פעם אחרת וכחאי גוונא אמרינן צבי השוחט צמגל קיני דרך הליכה צית הלל מכשיין ואמר רבי יוחנן אף צית הלל לא הכשירו אלא לטהרה מידי נבלה אכל צבליה אסורה אף על גב דלא שחט אלא דרך הליכה דגורין זימנא אחריתי שמה וילין ויביא:

שבתחלה

שבתחלה נאסר להם בשר תאווה משנכנסו לארץ הותר להם בשר תאווה ועכשיו שגלו יוכל יחזור לאיסורן הראשון לכך שנינו לעולם שוחטין מתקוף לה רב יוסף האי לעולם שוחטין לעולם ואוכלין מבעי ליה ועוד מעיקרא מאי טעמא איתסר משום דהוה מקרבי למשכן ולבסוף מאי טעמא אישתרו דהוה מרחקי ממשכן וב"ש

נאסר להם בשר תאווה

צקונטרס מדכתיב (ויקרא ז') אשר ישחט מחוץ למחנה ואל פתח האהל מועד לא הביאו וקשה דההוא קרא לא איירי אלא בקדשים וצמחצורת מן דאמר צמר תאווה איתסר להו צבי ואיל גופייהו מי הוה שרי הא פשיטא דההוא קרא לא איירי אלא צקרון צמה ורשאה לפרש מדאיתריך קרא להמיר להם צמר תאווה דייק מכלל דמעיקרא אסור ומהאי טעמא דייק נמי רבי עקיבא צמתחלה הותר להם צמר נחירה מדאיתריך קרא לאסור: וכל

שלמים ואם היו שוחטין

היו ענושים כרת כדכתיב (ויקרא ז') ואל פתח האהל מועד לא הביאו וגו': ונכנסו לארץ. וזמחצורת מן המזבח: הותר להם. מן המקרא הזה שיצחו צמר לתאווה ויאלצו: ועכשיו שגלו צבי. לאו רבי ישמעאל קאמר ליה אלא רבה קאמר ליה לאוקמי דמתניתין דרבי ישמעאל היא כלומר ולהכי תנא לעולם שוחטין דלא תימא עכשיו שגלו יחזור לאיסורן כמו שהיו קודם שנכנסו לארץ לכך שנינו כו': לעולם שוחטין ואוכלין מצעי ליה. כיון דלאו להלכות שחיטה אחי לאורויי אלא להמיר אכילת צמר מוזה לארץ לימני לעולם שוחטין ואוכלין והיכי שצק לעיקר מילתא ונקט שחיטה לחודה ומדשצק לארץ אלא לא צטרריך לאורויי לן אלא מידי דשחיטה ועוד למה ליה לאשמועינן הא וכי מהיכן תיסק אדעתין למימר יחזור לאיסורן הראשון: מעיקרא. צמדבר: מאי טעמא איתסר משום דהוה מיקרבי למשכן ולבסוף מאי טעמא אישתרו דהוה מרחקי ממשכן וב"ש

לענין שחיטה מאי. ומההוא לעיל לא משמע ליה לרצא כדמפרש ואזיל: הא שמע צמחצורת לקרקע כו'. ואוקימנא לעיל [ע"א] בתלוש ולבסוף חבורו: דלמא פרושי קא מפרש לה. צסיפא מאי מחובר לקרקע דלמינא לך כשרה כגון נעץ סכין צכותל דלאו חבור הוא דודאי לא מבטל ליה התם דהא גבי הדדי קמי להו לעיל אזינען סכין צכותל סיפא דההוא דמחובר לקרקע הוא ואיכא למימר דפירושא דרישא הוא: לא שנו. דנעץ סכין צכותל כשרה: לא אלא שהסכין למעלה. פיו כלפי קרקע: וצואר צמה למטה. ומוליך ומציא צואר צמה: חיישין שמה ידרוס. מתוך שהצואר מכביד על הסכין: והא קמיני. לעיל (דף טו:): גבי מחובר צין שהסכין למעלה כו': לצדין קמיני. והא רישא דצרייתא תנא תלוש ומחובר כדקמיני בכל שוחטין צין צתלוש צין צמחצורת וכי הדר וסיים סיפא צין שהסכין למעלה כו' לאו תרווייהו אתלוש ומרווייהו אמתובר: קיימי אלא חדא אתלוש וחדא אמתובר: סכין למטה וצואר צמה למעלה אסלוש. דאדם אוחז צקרון למטה ושוחט והצמה תלויה צבארי וזה מוליך ומציא הסכין והא דקמיני סכין למעלה וצואר צמה למטה אמתובר כלומר אף אמתובר: רב פפא אמר. לא תוקמא צשיניא דחיקא אלא תרווייהו אתלוש ואמתובר קיימי ואפילו הכי לא תקשי לרבי ענן דהא דקמיני סכין למטה וצואר למעלה צמחצורת בעופא דקליל וצמה דקמיני לאו דוקא: ה' דצבי כו'. כוליה משום ששדוחקין אותה קיימין ניתזין ומפרשים הימנה ואיכא סכנתא צמילה שלא תנקוז הגיד ומשי ליה כרות שפכה וגבי שחיטה דלמא מנקבא להו לסימנין וכן לגבי קיימא דלמא מנקבא לנרשיה: צסימנא דאגמא. עשב הגדל צאגמי מים וקרי לישק"א וכשהוא יבש חדוד ומוקן ואין קיימין נבדלים הימנו: דוגין. ללולים ואם יכנס בהם קיסם נראה: וג. קלי"ר צלע"ו כעין מראה שקורין מירדיו"ר: דרפיד. ואין צריך לדוחקו צמתיתו ואין קסמין נבדלין: שינוי נושרות. עשיני הפרק ושיני הכרכש

היא תאווה שבתחלה נאסר להם בשר תאווה משנכנסו לארץ הותר להם בשר תאווה ועכשיו שגלו יוכל יחזור לאיסורן הראשון לכך שנינו לעולם שוחטין מתקוף לה רב יוסף האי לעולם שוחטין לעולם ואוכלין מבעי ליה ועוד מעיקרא מאי טעמא איתסר משום דהוה מקרבי למשכן ולבסוף מאי טעמא אישתרו דהוה מרחקי ממשכן וב"ש

צמחצורת

צמחצורת צמחצורת אפילו דיעבד ואמאי דהוה צעי לאוקומי לעיל מתניתין כרבי חייה לא קשיא דלא קיימא מסקנא הכי: **אמר** שמואל **לא** שנו אלא שהסכין למעלה בו' משמע דאפילו צבי האי גוונא לא מוכר אלא דיעבד דלצרייתא דנעץ סכין קאי ולא אהיה צבל שוחטין צין צתלוש צין צמחצורת ואם צין צואר צמה למעלה וסכין למטה קא פסול אפילו דיעבד וקשה דאם כן הוה ליה למימר חיישין שמה דרס כיון דתלמא לפסול דיעבד ויש לומר דאפילו אמר צבי לי שלא דרסתי פסולה שמה ידרוס פעם אחרת וכחאי גוונא אמרינן צבי השוחט צמגל קיני דרך הליכה צית הלל מכשיין ואמר רבי יוחנן אף צית הלל לא הכשירו אלא לטהרה מידי נבלה אכל צבליה אסורה אף על גב דלא שחט אלא דרך הליכה דגורין זימנא אחריתי שמה וילין ויביא:

שבתחלה

שבתחלה נאסר להם בשר תאווה משנכנסו לארץ הותר להם בשר תאווה ועכשיו שגלו יוכל יחזור לאיסורן הראשון לכך שנינו לעולם שוחטין מתקוף לה רב יוסף האי לעולם שוחטין לעולם ואוכלין מבעי ליה ועוד מעיקרא מאי טעמא איתסר משום דהוה מקרבי למשכן ולבסוף מאי טעמא אישתרו דהוה מרחקי ממשכן וב"ש

נאסר להם בשר תאווה

צקונטרס מדכתיב (ויקרא ז') אשר ישחט מחוץ למחנה ואל פתח האהל מועד לא הביאו וקשה דההוא קרא לא איירי אלא בקדשים וצמחצורת מן דאמר צמר תאווה איתסר להו צבי ואיל גופייהו מי הוה שרי הא פשיטא דההוא קרא לא איירי אלא צקרון צמה ורשאה לפרש מדאיתריך קרא להמיר להם צמר תאווה דייק מכלל דמעיקרא אסור ומהאי טעמא דייק נמי רבי עקיבא צמתחלה הותר להם צמר נחירה מדאיתריך קרא לאסור: וכל

שלמים ואם היו שוחטין

היו ענושים כרת כדכתיב (ויקרא ז') ואל פתח האהל מועד לא הביאו וגו': ונכנסו לארץ. וזמחצורת מן המזבח: הותר להם. מן המקרא הזה שיצחו צמר לתאווה ויאלצו: ועכשיו שגלו צבי. לאו רבי ישמעאל קאמר ליה אלא רבה קאמר ליה לאוקמי דמתניתין דרבי ישמעאל היא כלומר ולהכי תנא לעולם שוחטין דלא תימא עכשיו שגלו יחזור לאיסורן כמו שהיו קודם שנכנסו לארץ לכך שנינו כו': לעולם שוחטין ואוכלין מצעי ליה. כיון דלאו להלכות שחיטה אחי לאורויי אלא להמיר אכילת צמר מוזה לארץ לימני לעולם שוחטין ואוכלין והיכי שצק לעיקר מילתא ונקט שחיטה לחודה ומדשצק לארץ אלא לא צטרריך לאורויי לן אלא מידי דשחיטה ועוד למה ליה לאשמועינן הא וכי מהיכן תיסק אדעתין למימר יחזור לאיסורן הראשון: מעיקרא. צמדבר: מאי טעמא איתסר משום דהוה מיקרבי למשכן ולבסוף מאי טעמא אישתרו דהוה מרחקי ממשכן וב"ש

תורה אור השלם

ו. כי ירחיב יי אלהיך את גבולך באשר דבר יך ואמרת אכלה בשר כי תאחד נפשך לאבל בשר בכל אדם נפשך תאכל בשר: דברים יב ב

הגהות מהר"ב

רנשבבור
[א] רש"י ד"ה מן מנא דמתניתין וכו' עד סופו. י"ב מן מינת דהא עד מחולין זה שייך לעיל סוף ד"ה הכל צמחצורת והסן ודויק:

לענין רש"י

לישק"א. ריב (נצמח). קלי"ר. בוד, צלול. מירדיו"ר [מירדיו"ר]. מראה.

מוסף רש"י

נעץ סכין בכותל. וילין והוא צואר צמה עליה (נעיל טו:). בקרובות. נלג על קנה (שם). שינוי נושרות. על פה הפה מנכסל (שבת טז. ב).

רבינו גרשום (המשך)

לא ידעין אי כתלוש אי במחבר: ת"ש במחבר לקרקע שחיטתו כשרה כלומר במחבר מעיקרו: דילמא פרושא וכו' והוא תלוש ועדין א' אני דלא ידעין וכו': והתניא בין שהסכין מחובר לקרקע הוא רישא ונעץ סכין בכותל זו סיפא: הכי גרסי' גופא נעץ סכין בכותל וכו' והתניא בין שהסכין למטה וכי דשפיר שחיטה היא: אמר רב ובדי לצדין קמיני כלומר לחלקים קמיני כלומר סכין למטה וצואר בהמה וכו' בתלוש ושחיט' שפיר: סכין למעלה וצואר בהמה למטה במחבר דשפיר שחיטה היא. רב פפא אמר בעופא דקליל מה דאמרין בין שהצואר בהמה וכו' ובין צצואר בהמה למעלה וסכין בהמה למטה. בעופא דקליל שקל הוא להחזירו בכל עניינים שהוא רצוה. כי תניא הויה ביסמונא דאגמא כלומר בחובב עלה שגדל באגמא כלומר דדומה כמו לשקא בלע"ז: דוגין כלומר צלולים הם כלומר שהוא יכול למיחוז אם נשתייר בו כלום ואם לאו ואין בו סכנה: בדבר שאור שולט בו שינוי נושרות וכו'. אינו אומר בדבר שהאור שורף שכל דבר האור שורף אלא דבר שבמהרה האור שורפו כגון קרומית של קנה יבש. (שינוי נושרות שיני דכרכש דהאי כרכשא אהלת שיני קאי. אמר רב

פפא קינח פי מכה קאמר' כלומר דאין מקנחין: שבתחילה נאסר להן בשר תאווה כלומר במשכן כתיב ואל פתח האהל מועד לא הביאו דדינו להקריב אימורין מכל

[א] מן מי' וי"ש עד פי' ושמט וי' שייך לר"ז ע"א. (ג) מנלן עד פי' ש קנה יבש שייך לעיל.

(א) לקמן פה. (דף טו:).
 (ב) ל"ל קתלי ערוך.
 (ג) ל"ל רבא. (ד) ערכין.
 (ד) נ"ב: א"י: משומד.
 (ה) ל"ל: ג"י: (ו) ל"ל: טו:
 וס' נסמן. (ז) דברים י"א.
 (ח) כ"ט: א"י: למשמד.

תורה אור השלם

1. פי' ירחק ממך המקום אשר יבחר יי' אלהיך לשלום שמו שם וְחַבְתָּ מְקַרְקֵר וּמְצַאנָךְ אֶשֶׁר יָחַד יי' לך פֶּאֶשֶׁר צִיְהִיתָ וְאֶבְלַת בְּשֶׁרְךָ כִּבְלֵי אֹתוֹ מְפֹשֵׁר:
2. וְשָׁחַט אֶת בֶּן הַבְּקָר לִפְנֵי יי' וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אֹהֶל הַבְּרִיָּה אֶת הַדָּם וְהִקְדִּיף אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁבֵּי אֶשֶׁר פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְיָקָא א ה' הַבָּאן וּבָקֵר יִשְׁחַט 3. לְפָסוּלֵי הַמּוֹקְדֵשׁ לָהֶם אֵם אֵת כֵּל דְּגֵי הָיִם יִאָסֵף לָהֶם וְיִמָּצָא לָהֶם:
3. במדבר י"א כב
4. אף פֶּאֶשֶׁר יִאָבֵל אֵת הַצֵּבִי וְאֵת הָאֵיל כֵּן תֹּאכְלֵנוּ הַטְּמֵא וְהַטְּהוֹר וְהַיָּדוֹן יִקְרוּ יִאָבְלָנוּ:
5. וְהָיִתָּה מִלֵּאִים כֵּל טוֹב אֲשֶׁר לֹא מִלֵּאָה וּבִרְתָּ הַצֹּבִיבִים אֲשֶׁר לֹא חֲצִבְתּוּ בְּרִמָּים וְחִימָם אֲשֶׁר לֹא נִשְׁעַת וְאֶבְלַת יִשְׁבַּעַת: דברים י"א

הנהגות מהר"ב רגשבורג

א] נ"ב אברי בשר נחירה שניכנסו ישיבאל עיניו לאחור. י"ב עיני ספר צור הכסף דף ק"ד ע"ב ע"ג על זה:

ענין רש"י

בבב"ש כתיב חזיר מלוחים.

מוסר רש"י

בין בראש הגג בין בראש הספינה. ואע"ג דמגן און שוחטין לא לתוך ימים ולא לתוך הים, דלא לומר גבר על הים, דלא לימרו האילין ומקבל את הדם לזרובן לעצמות טובנים הוא צריך אפילו הכי כדאש שוחטין ואלו חושטין לשמא יאמרו לנצח השמים עולה לשחוט, או אם מקבל בכלל הכל ואלו חושטין לשמא יאמרו שחט הגג ואין כאלו שחט הספינה נמי הכל יודיעם דמיון דבספינה הוא על כרחו הוא שחוט לתוך הים, שאי אפשר לו לטעף את הספינה (לעיל י"א).

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

וכל שכן השתא. כשגלו: לאסור להם בשר נחירה. כדכתיב בההוא קרא דכי ירחק ממך המקום וגו' וזבחתי מבקרך ומזאנך וגו': **שפתה**. במדבר: **הסור להם בשר נחירה**. מהאי קרא נפקא ליה דכתיב כי ירחק וזבחתי מכלל דעד השתא לא נטעו על הזניחה: **ועכשיו שגלו**. רב יוסף קאמר ליה: **בשר תאווה לא איתסר כלל**. וקרא ואל פתח אהל מועד לא הביאו (ויקרא י"ז)

בדקשים כתיב והאי דכתיב (דברים י"ג) כלל אות נפשך תאכל בשר לאו לאורויי היתירא בצצר תאווה אמתא אלא כדדריש ליה רבי אלעזר בן עזריה צפרק כסוי הדם (לקמן דף פ"ד) לימדה תורה דרך ארץ שלא יאכל אדם בשר אלא למיאצון וכי ירחק וזבחתי צל להזיז על השחיטה כשיכנסו לארץ ואע"ג דקרא צפסולי המוקדשין שפדו על ידי מומין משמע דמוקדשין צבורות (דף ל"ג) אפילו הכי גמרינן חולין מניייהו כדאמרינן בפ"ג (לקמן דף ס"ה) מקיש צבי ואיל לפסולי המוקדשין מה פסולי המוקדשין בשחיטה אף צבי ואיל בשחיטה וצבי ואיל חולין נייהו: **בשר נחירה לא אישחתי כלל**. הילכך לא תלה הכתוב צביאם הארץ אלא היתר בשר תאווה וזניחה דכתיב בהאי קרא לאו צביאם הארץ נתלית אלא אורחא דקרא למכתב זניחה צביאית בשר אי נמי למאי דרשינן בצבורות (ד' טו) וזבחתי ואכלתי) אין צפסולי המוקדשין שפדו אלא היתר זניחה ואכליה ולא גמיר ועבודה אי נמי לאסור שחיטת חולין בצורה כדדרישין ליה צדקושין (דף טו): כי ירחק וזבחתי כריחוק מקום אמת וזבח ואי אמת וזבח צקירוב מקום: **ושחט**. אלמא נטעו על השחיטה צהאל מועד שצמדבר: **ונשנלה**. כגון על ידי פגומת סכין או שהייה או דרסה: **והנוחר**. מדעת. ולשון נחירה שוקרעה לאורכה מנחירה ועד תחוה: **המקדש**. סימנין. וזניחה קאי דטעונה כסוי כגון צבי ואיל: **פטור מלכוס**. דכתיב (ויקרא י"ז) אשר יאכל וספק וכסה צראי לאכילה הכתוב מדבר. ואפילו מאן דמחייב כסוי בשחוט ונמלאת טרפה הכא מודה דשחיטה מיהא צעינן דגמר שפיכה שפיכה משחוטין חוץ והתם שחיטה כתיב צפרק כסוי הדם (לקמן דף פ"ה): **אלא לר' עקיבא**. על כסוי הדם צמדבר נטעו ונחירתן היתה שחיטתן והנוחר צומן הזה נמי נצעי כסוי: **אך כאשר יאכל**. עכשיו צבי ואיל בטומאה כן תאכלנו לבקר ולאן משתכנסו לארץ כקדשים של עכשיו אין צריכין ליאכל בטומאה הקודשא אלא כצבי ואיל של עכשיו שהטמא והטהור אוכלין צקערה אמת. אלא לר' ישמעאל כו': **כי אסר רחמנא**. בשר תאווה צמדבר: **שהניסו ישראל**. אליצא דר' עקיבא מהו לאוכלן אחר כניסתן סמי אמרינן כי אסר רחמנא בשר נחירה לאחר צביאם הני מילי לנחור אחרי כן לאכול אצל הנמורות וצאות מן המדבר הואיל וצשעת נחירתן היתר היתה מו לא ממסרי או דלמא לא שגא. ודרוש וקבל שכר הוא שצריכין אנו לעמוד על האמת ואע"פ שכבר עבר: **כתיב דחזירי**. חזירים יבשים שקורין צקוני"ש: **וצהים מלאים כל טוב וגו'**. סיפיה דקרא ואכלת ושבעת: **גאלא לאחר מלאן**. דהיינו שצבע שחלקו דלא שרא להו רחמנא טומאה אלא צשעת שלל דכתיב (דברים כ) ואכלת את שלל אויביך וגו'. צבע שנים כצשו ושבע שנים חלקו כדאמרי צפרק אין נערכין (ערכין דף י"ב): **שלל של עובדי כוכבים**. דכתיב (דברים י) אשר לא מלאת וכתיב נמי את שלל אויביך: **שנים הלל שוחטין**. ומוקמת לה צנשחטין כדאמרינן [נח]: הכל טעונים שחיטה ואפי' עוף: **ולעולם שוחטין**. נמי מוקמת ליה כדאמרינן [שס] דאשמעינן דאע"פ שגלו לא חזרו להיתירן הראשון ואין בשר נאכל אלא בשחיטה: **וכי אימא צין צזור כו'**. דלאו צנשחטין אמת לאורויי אלא בשוחטין: **אלא אמר רבא**. כולה צשוחטין והכל שוחטין תרתי דתני צמתני: **הדא לכופי וחדא למומר**. כדאמרינן צריש פירקין (דף א. ג.) **צין צלינה**. כשאבוקה כנגדו כדאוקימנא (לעיל דף י"ג): **צין צראש הגג**. ולא חיישין דלימרו לנצח השמים עולה לשחוט: **צין צראש הספינה**. ואע"ג דמגן לקמן (דף מ"ה) אין שוחטין לתוך ימים צראש הספינה שרי דמוכחא מילתא דלנקר ספינתו הוא צריך: **פגם ושדר פגם ושדר**. עשה צסכין פגומות הרבה שאינן דומות זו לזו ושדר לא"י לידע איזו אסורה ואיזו כשרה כן עשה פעמים ושגל: **שלחו ליה**. סימן זה יהא לך צפגימות: **כמגירה שנינו**. שפגימותיה מכוונות לעומקן ויש לפגם שני עוקליס יוצאשמה מוליק צפרקן מסוף הסכין לראשה צפרקן חוגרת צעוקן של ד' הראש וכשאתה צודק מראשה לסופה יאצפרקן חוגרת צעוקן של סופה: סכין

ובל שבן השתא דארחיקו להו טובא. לטפרים דגרסי צאלו הן הלוקין (מכות דף ט"ו). לעולם לא קידשה לעמיד לצל אס כן לר' ישמעאל הותרו הצמות וקשה דאס כן מאי קאמר הכא לר' ישמעאל דארחיקו להו טפי אדרבה אקריצו להו טפי כיון דהותרו הצמות:

וכ"ש השתא דארחיקו להו טפי אלא אמר רב יוסף רבי עקיבא היא דתניא יכי ירחק ממך המקום אשר יבחר ה' אלהיך לשום שמו שם וזבחתי מבקרך ומצאנך ר' עקיבא אומר לא בא הכתוב אלא לאסור להן בשר נחירה שבתחלה הותר להן בשר נחירה משנכנסו לארץ נאסר להן בשר נחירה ועכשיו שגלו יכול יחזרו להתירן הראשון לכך שנינו לעולם שוחטין: במאי קמיפלגי רבי עקיבא סבר בשר תאווה לא איתסר כלל ר' ישמעאל סבר בשר נחירה לא אישחתי כלל בשלמא לרבי ישמעאל היינו דכתיב וישחט את בן הבקר אלא לרבי עקיבא מאי היינו דכתיב ג' הצאן ובקר ישחט להם ינחר לר' עקיבא מאי הצאן ובקר ישחט להם ינחר להם מיבעי ליה נחירה שלהן זו היא שחיטתן בשלמא לר' ישמעאל היינו ג' דתנן השוחט ונתנבלה בידו והנוחר והמוקדש פטור מלכוסות אלא לר' עקיבא אמאי פטור מלכוסות הואיל ואיתסר איתסר בשלמא לר' עקיבא דאמר בשר תאווה לא איתסר כלל היינו דכתיב יאך כאשר יאכל את הצבי ואת האיל כן תאכלנו אלא לרבי ישמעאל צבי ואיל גופיה מי הוי שרי כי אסר רחמנא בהמה דחויא להקרבה אבל חיה דלא חויא להקרבה לא אסר רחמנא בעי רבי ירמיה א' אברי בשר נחירה שהכניסו ישראל עמהן לארץ מהו אימת אילימא בשבע שכבשו השתא דבר טמא אישחתי להו דכתיב וכתים מלאים כל טוב ואמר ר' ירמיה בר אבא אמר רב ג' כתיב דחזירי בשר נחירה מבעיא אלא לאחר כמאן ואיבעית אימא לעולם בשבע שכבשו כי אשחתי להו שלל של עובדי כוכבים דידהו לא אישחתי תיקו אמר ר' רבה שנית הכל שוחטין ולעולם שוחטין בכל שוחטים מאי משנית ליה וכי תימא בין בצור בין בזכוכית בין בקרומית של קנה הא דומיא דהנך קתני אי הנך בשוחטין האי נמי בשוחטין ואי הנך בנשחטין האי נמי בנשחטין אלא אמר רבא הכל שוחטין ח' חדא לאתויי כותי וחדא לאתויי ישראל ט' מומר לעולם שוחטין בין ביום בין בלילה בין בראש הגג בין בראש הספינה י' בכל שוחטין בין בצור בין בזכוכית בין בקרומית של קנה: חוץ ממוגל קציר והמגירה: אבוה דשמואל פגם ושדר פגם ושדר שלחו ליה כמגירה שנינו תנו רבנן סכין

עין משפט נר מצוה

קבה א מיי' פ"ד מהל' שחיטה הל"ז [י"ז]:

שיטה מקובצת

א] אין צריכין ליאכל בהרת הקדש כקדשים אלא כצבי: ט] ודרוש וכו' ואע"פ שכבר עבר מי אמרי' כי אסר רחמנא בשר נחירה לאחר ביאה ה"מ לנחור אח"כ ולאכול אבל הנחירות ובאות מן המדבר הואיל ובעשת נחירתן היתר היתה תו לא ממסרי או דלמא לא שגא ה"ס"ד ומה"ד כתיב דחזירי: ב] הרביר המתחיל אלא לאחר כמאן נחק כולו מש: ט] ויש לפגם שני עוקליס שצשאתה מוליק: ג] צפרקן חוגרת בעוקן של סופה. ג' ובתוכו ס"י לשון קצר שהצפורן נכנסת בתוך הפגימה ועוקצי הפגם מעכבין אותה לצאת להאשה של סכין ולא לסופה כך מצאתי בס' ישן מפי' רש"י ז"ל:

רבינו גרשום

בהמות ששחט לצורכו שאם תאווה לאכול בשר אינו יכול לאכול עד שקיי' אימורין משכנסו לארץ הותר להן בשר תאווה בלא אימורין: בשלמא לר' ישמעאל היינו דתנן השוחט ונתנבלה בידו כלומר דמטעולם לא היתה נחירה במקום שחיטה לפיכך הותר פטור מלכוסות אלא לר' עקיבא לא כבר היתה נחירה במקום שחיטה [ואמאי פטורה מלכוסות: אלא לר' ישמעאל צבי ואיל גופיהו וכו' כלומר מי הוכשרו בלא אימורין: קתלי דחזירי. חזירים יבשים שקורין בקוני"ש בלע"ז: שנית הכל שוחטין ולעולם שוחטין וכו' תריצין כהלכתא קמייאת אליבא דאמוראי לעולם שוחטין לר' ישמעאל כדאית ליה לר' עקיבא כדאית ליה: אי הנך בשוחטין וכו' כלומר [אין] מוקמת הני תרתי הכל שוחטין ולעולם שוחטין בנשחטין: תלתא מוקמינן בשוחטין: חוץ ממוגל קציר והמגירה מגל קציר שישאל בלע"ז. מגירה עשוי כמגל קציר לתוך הפציו: אגרת פסול וכו' ט] בזה ענין: מסכתא מרוח

א] נראה דל"ל משמי רוחם צוה עינן מוספתא וכו'.